

ἔτους ζήτημα μεγάλης σημασίας, ἀντικείμενον σκέψεως μακρᾶς, ἀρχομένης μῆνα ὄλον πρὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου, καὶ ἀφορμὴ δαπάνης σπουδαίας, ἣν μετὰ κόπου πολλοῦ ὑφίστανται οἱ παρὰ τὸ Λύδιον ἄρμα τῶν πλουσίων περὶ μὲν βαδίζοντες, ἀλλὰ τέθριππα ὄνειρευμένοι.

Δι' αὐτὸ παρεπονείτο πέρυσιν ὁ καλλιτέχνης Μάξιμαρτ, ὅτι δὲν ἐπώλησε πολλὰ, διότι δὲν εἶχεν ἀρετὰ ἀκριβᾶ ἀντικείμενα νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς πανταχόθεν ζητοῦντας.

Δι' αὐτὸ ἀκούεις πανταχόθεν τοὺς ἀγαθοὺς, ἀγαθωτάτους, ἀλλὰ φιλοπροόδους οἰκογενειάρχας ὀδυνωμένους ὅτι μόλις κατορθοῦσι διὰ δαπάνης δισχιλίων καὶ τρισχιλίων δραχμῶν νὰ ἐξοφλήσῃσι τὰς ἐκ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους ἐπιχρεώσεις των.

Δι' αὐτὸ ἐντρέπονται σήμερον νὰ χαρίσωσι καὶ δὲν χαρίζουσι πλέον ὅσοι δεῖλοι μὲν καὶ πεπτοημένοι ἀτενίζουσι κάτωθεν πρὸς τὸν κολοφῶνα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ πλούτου εἰς τὸν ἀνεξήγητον αἰ Ἀθηναί, δὲν τολμῶσι δὲ καὶ ν' ἀποπειραθῶσι τὴν ἐκεῖσε ἀνάβασιν διὰ δαρείων κλιμάκων.

Δι' αὐτό, τέλος πάντων καὶ ἐν ὀλίγοις, τὰ ὠραία πρωτοχρονιάτικα τῶν πατέρων ἡμῶν, ἅτινα ὀλίγην εἶχον τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν, μεγάλην δὲ τὴν ἀπὸ τῆς προαιρέσεως τοῦ διδόντος καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ λαμβάνοντος, ἐξέλιπον πλέον καὶ μόλις που ἀναφαίνονται, δίκην ναυαγίων ἐποχῆς παρελθούσης, κατακλυζομένης ὕλον ἐπὶ τὸ κύμα τῶν νέων ἀναγκῶν καὶ τῶν νέων ὀρέξεων, εἰς τὰς χεῖρας ὀλίγων νηπίων, ἀνεπιού τινος λησμονημένου, ἢ ὑπηρετοῦ μὴ διατελοῦντος ὑπὸ τὴν ἰδιαιτέραν ἡμῶν εὐνοίαν.

Δὲν ἤξεύρω, ἀναγνώστὰ μου, τί δῶρα ἔκαμες ἐφέτος. Σ' εὐχομαι ἀπὸ καρδίας νὰ ἔκαμες ἐκ τῶν τελευταίων τούτων, ἀλλὰ καθ' ὃν τρόπον τὰ ἔκαμνον ἄλλοτε οἱ πρὸ σοῦ : τούτῃ μετ' ἐνδομύχου εὐχαριστήσεως καὶ ἐν πλήρει συναισθήσει ὅτι ὁμοίαν προϋξένησες εὐχαριστήσιν εἰς τοὺς λαβόντας.

Κατ' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν τρόπον σοῦ προσφέρω κ' ἐγὼ τὰς εὐχὰς μου πάσας, καὶ μίαν ἰδίως, τὴν καλλιτέραν ὄλων : νὰ ἔχῃς ἔτι καὶ νὰ διατηρήσῃς ἐπὶ μακρὸν τὴν κεφαλὴν σου ὑπεράνω τοῦ ρεύματος, τὸ ὅποσον ὀνομάζομεν σήμερον ἐν Ἀθῆναις ρεύμα πολιτισμοῦ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Τὸ νὰ λέγῃ τις περὶ ἀνθρώπου ὀργίλου, ἀδίκου, φιλονεικοῦ, δυστρόπου καὶ ἀγροίκου ὅτι τοιοῦτος εἶνε ὁ χαρακτήρ του, οὐδαμῶς δικαιολογεῖ αὐτόν, ὡς νομίζεται, ἀλλ' ὁμολογεῖ, χωρὶς νὰ τὸ ἐνοῆ, ὅτι τόσον μέγαρα ἐλαττώματα εἶνε ἀνίατα.

ΠΩΣ ΕΙΡΓΑΖΕΤΟ Ο ΔΟΥΜΑΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γενομένων πρό τινος ἐν Παρισίοις ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά, πλεῖστα ἐγραψάν αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ περιωνύμου μυθιστοριογράφου. Ἐκ τούτων ἰδιαίτερον θέλητρον ἔχουσι μάλιστα τὰ ἀπεικονίζοντα τὸν ὄντως περιεργὸν τρόπον, καθ' ὃν συνέτασσε τὰ ἀπειρα αὐτοῦ ἔργα ὁ συγγραφεὺς τοῦ *Morte-christou*, ὡς τοιαῦτα δ' ἐκρίναμεν ἀξία νὰ μετενέγκωμεν αὐτὰ ἐνταῦθα:

Ἀπὸ τῆς πέμπτης ὥρας τῆς πρωίας ὁ Δουμάς μετέβαινε εἰς τὸ σπουδαστήριόν του χιτῶνα μόνον καὶ περισκελίδα φορῶν, καὶ ἐκάθητο πρὸ ἐλατίνης τραπέζης· ἄφινε δὲ τὴν γραφίδα αὐτοῦ νὰ τρέχῃ ἐπὶ μεγάλων φύλλων γαλανοῦ χάρτου μετὰ ταχύτητος μεγίστης, σταματῶν μόνον ὅπως γευματίζῃ, καὶ παρατείνων ἐνίοτε τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ μέχρι καὶ τῆς νυκτός. Καὶ γράφων ἠδύνατο νὰ συνδιαλέγηται μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν, ἀπεκρίνετο δὲ προσφύεσθαι πάντοτε μὴ διακόπτων τὸ παράπαν τὴν ἐργασίαν του. Ἐνίοτε συνεβουλεύετο τινὰς τῶν παρόντων ἐκεῖ φίλων του περὶ τῆς τροπῆς ἣν ἔπρεπε νὰ δώσῃ εἰς τινὰς σκηνὰς τῶν μυθιστορημάτων του, ἐκ τούτου δ' ἀστεϊόταται προέκυπτον συζητήσεις. Εἰς τινὰ παρ' αὐτῷ ξενιζόμενον ἐχάρισε ποτὲ τὴν ζωὴν ἀθῶων τινῶν προσώπων, ἅτινα ἀδυσωπῆτως εἶχε καταδικάσει, ἐφείσθη δ' αὐτῶν μὴ δυνάμενος τίποτε ν' ἀρνηθῇ εἰς τὸν ξένον του.

Πολλῶν ἐπελαμβάνετο ταυτοχρόνως ἔργων μεταπηδῶν ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τοῦ μυθιστορηματος εἰς τ' Ἀπομνημονεύματα καὶ ἐκ τούτων εἰς τὸ δράμα ἢ τὴν κωμῶδιαν. Ἔσπευδεν, ἔλεγε, νὰ λησμονήσῃ ὅσον τάχιστα τὸ ἄρτι γράφεν, ὅπως μὴ ἡ ἀνάμνησις αὐτοῦ ἐπηρεάσῃ τὸ νέον παρασκευαζόμενον ἔργον. Εἰς τοιοῦτον δὲ βαθμὸν κατῶρθου τοῦτο, ὥστε ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν φίλος του ἀπήγγελλε περικοπήν τινὰ δράματός του ὁ Δουμάς ἐπέκρινεν αὐτὴν ὡσεὶ ἥτο ἀλλότριον ἔργον.

Ἄμα ὡς ἐλάμβανε τὴν γραφίδα οὐδέποτε ἐσταμάτα ὅπως μελετήσῃ τὸ θέμα του, οὐδ' ἐνδιέτριβε περὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ συγγραμματος· οὐδέποτε μετέβαλλε γραφεῖσιν φράσιν. Σπανίως δ' ἀνεγίνωσκε τὰ χειρόγραφα αὐτοῦ ἐκτὸς μόνον ἂν συνέγραφεν ἔργον ἀξιώσεις ἔχον. Ἄν παρὰ εἰγματος χάριν συνέτασσε δράμα τι διὰ δευτερεῦον θεάτρον κατεσκευάζεν ἀκριβῶς μίαν πράξιν καθ' ἑκάστην, μετὰ πέντε δ' ἡμέρας τὸ δράμα ἦτο ἑτοιμον. Ἄν τούναντίον εἶχεν ἐπινοήσῃ θέμα τι πολλὰ ὑπισχνούμενον, ἐγίνετο ἄφαντος ἐκ τοῦ οἴκου του ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ὅπως ἀπαλλαγῇ πάσης ἀπασχολήσεως.